

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Égész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A helyzet és a külföld.

Hogy mi lesz? Erre a kérdésre hasztalanul keressük a választ itt, távol a magyar politika gócpontjától, a mérvadó politikusok nyilatkozatainak hiányában.

De ha nem is akadunk a várakozás és a tanakodás ideje alatt oly momentumokra, melyekből a kibontakozás esélyeire biztosan következtethetünk, — olyan időpontra mégis akadunk, amely előtt talán hasztalan is minden tanakodás. Igaz, hogy ez a körülmény sem valami vigasztaló, de mindenesetre olyan, hogy figyelmen kívül hagyunk semmiféle esetben sem szabad.

Ez az időpont pedig a ház megalakulása. Amíg ez meg nem történik, addig a parlamenti pártok erősségére, magának a parlamentnek lényegére következtetni korai. Amint a ház megalakult, ez a megalakulás megmutatja, mit óhajt a nemzet képviselőtestületének többsége.

Ezután következik az alkotmányos tényezők állásfoglalása. A ház megalakulása után a megalakító többség vezérférfiai kifejtethetik a korona előtt álláspontjukat, megállapíthatják a leendő kormány programját, melynek megvalósítását a nemzetre elkerülhetetlenül szükségesnek tartják.

Itt támadhat azután az a bonyodalom, melyekre vezércikkeinkben már utaltunk. Ha ezen már sejtetett programot az alkotmányos tényezők összesége megvalósíthatónak tartja, akkor nyugodtan, aggodalom nélkül nézhetünk a jövő elé, akkor mellékes kérdés, ki lesz a kormányelnök és kik lesznek a kormány tagjai, mert akkor már megkaptuk a másikat, a lényegesebb kérdésre a feleletet és ez a kérdés ezzel a két szóval fejezhető ki: mi lesz?

Tegyük fel azonban a rosszabbik és valószínűbb esetet, hogy tudniillik ezt a kormányprogramot az egyik alkotmá-

nyos tényező részéről megvalósíthatatlannak tartják. Ha ez bekövetkeznék, bekövetkeznék az is, amitől leginkább kell tartanunk, az igazi válság, amelyben az alkotmányos tényezők homlokegyenest ellenkezésbe kerülnek egymással és amely válság illuzorissá teszi a Bánffy Dezső által Pápán határozottan körvonalazott helyzet felé való törekvést.

De e válság nem csak a belbonyodalmakat nevelné óriási módon, hanem befolyással lenne a külfölddel való viszonyunkra is, amennyiben ezen viszonyt illetőleg oly fontos kérdések, mint a kereskedelmi szerződések várnak realizálásra.

A kereskedelmi szerződések kérdése ma különösen fontos azért, mert az érdekelt külföldi államok bizonyára nem lesznek hajlandók egy még nem létező önálló vámterületet figyelembe venni és a már kész szerződéseket ennek az alapján módosítani.

Ez a körülmény tehát csak oly kormány lehetőségét tételzi föl, amely Ausztria és Magyarország közös nagyhatalmi állását veszi fel programul. Itt fog bekövetkezni az összeütközés a parlamenti pártok és az összes alkotmányos tényezők között, bármire következtethessünk is a képviselőház megalakulásából, bárminő óhaját a nemzetnek fejezze is ki ez a megalakulás.

Nem mondjuk mi, hogy a külföld fönt jelzett állásfoglalásával praejudikálni akarná az önálló magyar vámterület lehetetlenségét, de bizonyára oly körülmény, amelylyel azt dokumentálja, amit az eddig uralgó szabadelvű 67-es többség mindig hirdetett.

Bizonyára kívánatos volna, hogy ezt figyelembe vegyék a parlamenti pártok és tegyék lehetővé oly többség megalakulását, amely elejét veheti a veszedelmesen fenyegető bonyodalmaknak.

Városi közgyűlés.

Szabadka törvényhatósági bizottsága ma tartotta meg, Bezeredy István főispán elnöklété alatt, január havi rendes közgyűlését.

Az első szék sorok üresek voltak, csak a hátulsók teltek meg, leginkább az új városatyákkal. A képviselőválasztások után zajosabb közgyűlést vártak, mint amilyen volt. Ugyátszik azonban, hogy az országgyűlési képviselőválasztások zajos hangulatát nem akarják bevinni a közgyűlési terembe aminek igazán örülhet mindenki.

De nem is szabad bevinni, ha egyébként nem, azért, mert *Biró Károly* dr. polgármester a választásoknál oly passzivitást tanusított, amint az országban talán egy közhivatalnok sem. Ez a passzivitás pedig nem csak elismerést követel, hanem egyuttal bizonyítéka annak is, hogy *Biró Károly* dr. polgármester három évvel ezelőtt kifejtett programjának minden szavát hűségesen betartja, ami pedig a közélet folyton változó körülményei és megnyilatkozásainak közepette eléggé nem mérlegelhető érdem.

Egyetlen bizottsági tag zavarta csak meg a mai közgyűlés békés hangulatát. Ez pedig *Vojnich H. József* dr. volt, aki felszólamlásában olyan kifejezéseket használt, amelyek méltán megérdemelték a polgármester komoly és igaz visszautasítását.

A 1904. évi tulkiadások a póttárgysorozatba voltak felvéve s ezt *Vojnich József* becsempészésnek nevezte. *Biró Károly* dr. nyomban visszautasította e kifejezését, megjegyezve, hogy nem tudja, minő körben tanulta *Vojnich József* képviselőnk a hasonló kifejezéseket. Az ügy ezzel el is volt intézve, amit *Vojnich H. József* kölcsön adott, azt visszakarta.

Megjegyezzük még, hogy a tárgysorozat ötven tárgyát épen 50 perc alatt tárgyalták le. Igaz azonban az is, hogy fontos ügyek a tárgysorozatban nem voltak.

A közgyűlés lefolyásáról
különb. tudósításunk a következő:
Bezeredy István főispán pontban 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést. A póttárgysorozat felolvasása és

a polgármesteri jelentés tudomásul vétele után két belügyminiszteri leiratot vette tudomásul. Az első engedélyezi, hogy az ásvány-, forrás- és gyártott vizek után szedendő díjakról szóló szabályrendelet a további intézkedésig hatályban maradjon, a másik helyben hagyja a kelebiai homokföldek eladását szolgáló telepítési célokra.

A következő segélyek szavaztattak meg: *Baka József*, *Kiss György*, *Pavlakovics Miklós* 48 as honvédeknek havi 10-10 korona, özv. *Pengő Gyulánénak* 144 kor., a reformatus kántornak 8 köbm. tűzifa; *Szerencse József* és társai és *Földi Mátyás* tűz károsultnak 20-20 kor.; *Paska János* és társainak 25-25 kor.; az *Eötvös* országos tanító segélyegyesületnek egyszer és mindenkorra 100 kor.; a sándori gör. kel. szerb plébánosnak a további intézkedésig évi 12 köből fa.

A közgyűlés tudomásul veszi a tompakőrösi 226 lánca földnek 25 évre törvényt haszonbérbeadását, amelynél lánconként a múlt évinél 8 kor. 32 fillérrel kedvezőbb bér éretett el.

Özv. *Ruttkay Máténénak* 400 kor. évi nyugdíjat szavaznak meg.

Boszniai és kelebiai iskolákban ideiglenesen három kiegészítő tanítói állást szerveznek.

A 8. körű ovoda előtti tér kisajátítását megszavazzák.

Az 1904. évi költségvetés egyes tételeinél felmerült tulkiadások fedezésére vonatkozó tanácsi javaslat kinyomatását és a tagok között leendő szétosztását elhatározták.

Osóvits Ilona festőművésznőnek 600 kor. ösztöndíjat szavaznak meg.

A *Kistompán*, *Radonovácon* és *Ludason* felállítandó postagyűjtő állomások költségeire 400 koronát megszavaznak.

Matkovics Miklós tornatanárnak 3 havi szabadságot engedélyeznek.

Tudomásul veszik ifj. *Vojnits Sándornak* előterjesztését, melylyel a közigazgatási, szinügyi, ovodai és földműves iskolai bizottsági tagságról lemond.

A közgyűlést 9 óra 40 perckor rekeszti be az elnöklő főispán.

Czáfolat. (Bud. Tud.) Illetékes helyről annak a kijelentésére hatalmaznak fel, hogy egy helyi könyvtárnak az a hire, mintha *Szell Kálmán* szombaton öfelsége Bécsben magánkihallgatáson fogadta volna, minek folytán ő azonnal Budapestre utazott, valamennyi ezen híreszteléshez fűzött kombinációval együtt merő koholmány. *Szell Kálmán* nem jelent meg öfelségénél, Budapesten is csak magánügyben tartózkodik, politikáról nem nyilatkozik, politikai nyilatkozatot egyáltalán nem tett.

Igen finom minőségű egyiptomi hüvelyek
Cleopatre 100 drb — kor. 24 fill.
" " 1000 " 2 " — "
" **parafas** 1000 " 2 " 80 "
o o o o o o o o o o kaphatók:

ERDELYI D. ÉS TRSA
m. ki. különlegességi és dohánynagyáruháiban
Kossuth-u. **SZABADKÁN** Kossuth-u.
o Nagyobb vételnél kedvezmény. o

Díva 100 drb — kor. 30 fill.
" " 1000 " 2 " 40 "
" **parafas** 1000 " 2 " 80 "
Prima, igen finom 100 " 3 " 32 "
" " " 1000 " — " — "

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1905. jan. 31.

A koronázott király — így tudjuk ezt a közjogból — a magyar állam feje, egységének és felségiségének személyesítője. Az 1848. évi III. t. cikk és az 1867-ik évi VIII. t. cikk szerint pedig a király, mint a kormányzati hatalom feje, nevezi ki a felelős miniszteriumot.

És ime, mi történik? Valahány pártja a magyar parlamentnek van, az mind diktálni akar és megtörtént az, hogy a király személye teljesen elsikkadt. Tessék végigolvasni a sajtó termékeit! Mindenike arról beszél, hogy mit mond egyik vagy másik politikus, vagy egyik vagy másik párt, arról azonban, hogy a dolgokhoz elvégre is a felséges urnak is volna szava, senki sem akar tudni. Pedig a felség az országgyűléssel egyenlő faktor legalább is. Ahhoz pedig, hogy kit nevez ki kormányelnöknek, senkinek hozzászólása nincs. Mielőtt tehát érdemleges bírálatot mondhatnánk a helyzetről, kell, hogy meghallgassuk a király szavát.

Tisza István gróf ma Budapestre érkezett és valószínűleg már holnap megjelenik Bécsben a felség előtt. Az ő előterjesztései nyomán aztán hallgatják meg a király többi tanácsadóit. És csak aztán következik a döntés, csak aztán hangzik el a királyi szó, a melynek alapján alakul majd a helyzet. Addig, amíg ez nem történik meg, a dolgoknak fordulása nem várható. Bizunk a király bölcsességében, a mely a saját érdekében is a nemzet javát akarja. Minden kombináció meddő marad mindaddig, amíg nem hallottuk meg, hogy a királynak mi a vélekedése, miniszteri jelölésekről pedig addig, a míg ez nem történt meg, — éppenséggel még csak szó se lehet, bár éppen a bécsi lapok azok, a melyek ebben elül járnak és már kész listával szolgálnak csudálatos képpen negyvennyolcas alapon. Pedig tessék csak Kossuth Ferencnek nyilatkozatait elolvasni, egyetlen egy betűje sem mondja azt, hogy kormányzásra törekszik, mert jó tudja, hogy a 67-es alap hívei tulnyomó többségben vannak a parlamentben, de tudja azt is, hogy a szövetség segítette a Kossuth-pártot abban, hogy 160 taggal vonulnak be a parlamentbe és a szövetség egyrésze 67-es alapon áll. Megállapíthatjuk például, hogy a 67-es néppárt mintegy 20 helyen segítette a Kossuth-pártot a győzelemhez, ha pedig a szövetség nincsen a 67-es Banffy-párt mintegy 35—40 kerületet hódít el a 48-as Kossuthéktól.

A helyzet ma is kritikus és döntésre, a mint ezt kifejtettük, csak akkor kerül a sor, ha a király kimondja a szót, hogy a kibontakozást milyen irányban óhajlja, akarja.

Osztrák rémitgetések.

(Saját tudósítónktól).

Budapest, jan. 31.

Itt küldjük meg néhány bécsi lapnak a magyar politikai helyzettel kapcsolatos ijesztgetését.

A „Reichs Post“ írja:

Ha Ausztria és Magyarország különválnak, akkor a Horvátországgal való gazdasági szövetség a birodalom bármelyik felére nézve az okkupált tartományok igen értékes bírást jelent, Magyarországra nézve azonkívül még Dalmácia bírást is.

Legyen — mondja a cikk, — váljék el Magyarország Ausztriától, de ebben az esetben *Horvátország Ausztriához csatolandó* és ez meg is fog történni, ha az osztrák politikusokban van annyi energia, hogy szembe tudnak szállni a magyar radikalizmussal, annál is inkább, mert ma már teljes lehetetlenség a dunai államok szövetsége olyan értelemben, ahogy annak idején Kossuth Lajos képzelte el.

A „Vaterland“ pedig a következőkkel ijesztget, hogy a magyarországi politikai helyzet korántsem fog abban a liberális irányban tovább fejlődni, amint azt a függetlenségi párt és a magát csalfa illúziókban ringató nemzet hiszi.

Komolyan szembeszállanak a hantulat szülte áramlattal és már ki is van szemelve az egyéniség Galgóczy tábornagynagy személyében, aki Magyarországra jön rendet csinálni.

Grohmann Vilmos.

Halottja van főgymnasiumunknak, de halottja van Szabadka társadalmának is; Grohmann Vilmos, főgymnasiumunk volt tanára január hó 30-án Losoncon, hosszas szenvedés után elhunyt.

Grohmann Vilmos husz évvel ezelőtt jött Szabadkára a főgymnasiumhoz, amelynek kilenc évig működött mint helyettes tanár, amikor azután a közgyűlés rendes tanárrá választotta.

A megboldogult Szabadkára érkezése után csakhamar kedvence lett a társaságoknak. Szellemessége, sziporkázó humora, szatírája ugyszólván nélkülözhetetlenné tették. Szellemét, humorát, szatírját a mulatóságok alkalmával általa szerkesztett Bumberdó éleclapban szokta érvényesíteni.

De kitűnő volt hivatásában is, melytől két évvel ezelőtt volt kénytelen betegsége miatt megválni, amely azonban már régebb idő óta gyötrte.

Végnapjait családja körében töltötte, ahonnan ma érkezett meg halálhíre, amely a városban általános részvételt keltett.

A főgymnasium tanári karának nevében Mérey Agoston helyez koszorút a ravatalra. A tanári kar a következő gyászjelentést adta ki:

A szabadkai községi főgymnasium tanári testülete fájdalommal jelenti, hogy szeretett kartársa Grohmann Vilmos nyugalmazott, rendes tanár életének 43-ik évében, e tanintézetnél eltöltött 20 évi buzgó és sikeres munkásság után, hosszas betegség következtében f. évi január 30-án, Losoncon elhunyt.

Leuke edveért az engesztelő szentmise áldozat folyó évi február 1-én délelőtt 9 órakor fog e tanintézet kápolnájában az Urnak bemutatni, hült tetemei pedig ugyanaz nap d. u. 3 órakor helyeztetnek szülővárosában: Losoncon örök nyugalomra. Szabadka, 1905. január 31.

Béke hamvaira, áldás emlékére!

Forradalom Oroszországban.

Pétervár, jan. 31.

Egy munkás felesége hat hóapos gyermekével a karján Carskoje Seloba akart meuni, hogy a cárhoz juthasson. A katonák megállították.

— Engedjete a cárhoz! — könyörgött az asszony — éhes vagyok, a gyermekemet nem tudom táplálni.

A vezénylő tiszt, anélkül, hogy több szót vesztegetett volna tüzet vezényelt. Az anya és a gyermek szörnyet halt. Mikor ennek híre elérte a városban, óriási izgalom támadt.

Pétervár, jan. 31.

A Nevszkij-féle gépgyár, a Lbeder-féle juttakézműgyár, a Szamszonjev-féle kézműipar-telep, a James Beck-gyár, valamint a cipőgyár ismét megkezdtek a munkát. A Pudilov-művekben a munkásoknak több mint fele, a kisebb műhelyekben az alkalmazottaknak több mint háromnegyede dolgozik. A Nikolszki-gyárban ma ezer ember munkába állott, majd ismét csatlakoztak a sztrájkolókhöz. A magángyárakban még huszezer munkás sztrájkol. A pétervári hajógyárban ma a munkások a munkát egy órával hamarabb beszüntették az előirótnál és kijelentették, hogy holnap egy órával később kezdik és egy órával korábban fejezik be.

Pétervár, jan. 31.

A moszkvai városi kapitány jelenti, hogy az a hirdetés, hogy a sztrájk mozgalmat Japán angol pénzzel szervezte, nem keltett ellenségeskedést a Moszkvában élő angolok ellen. A kormány mégis a legnagyobb foku rosszalását fejezte ki Rochnet tábornoknak a hirdetés miatt és a falragaszokat eltávolították.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és múzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Február 2. Banyevác nagy préle a Pest szálloda összes termeiben.

Február 4. A m. á. v. alidzstikör bálja Pest szálloda összes termeiben.

Február 5. A szabadmunkások szabadkai szakszervezetének mulatsága a Pest szálloda termeiben.

Február 12. A szabadkai famunkások szakszervezetének tánemulatsága a Szarvas vendéglőben.

Február 15. A szabadkai pincéri kar bálja a Nemzeti kaszinó éttermében.

Február 25. M. á. v. szolgazemélyzet tánemulatsága a Spitzer Ignác-féle vendéglőben.

— **Mukits Ernő halála.** Városunk egykori országgyűlési képviselőjének halála egész társadalmunkban mély és őszinte részvételt keltett. A megboldogultnak hült tetemét ma délután szállították Radonovácra a helybeli vasuti állomásra, ahonnan 3 órakor az egész család és számos résztvevő jelenlétében Mamussics Féli-

lix kanonok plébános által megtartott beszentelési szertartás után Budapestre szállították, hol holnap délelőtt 11 órakor fogják a Kerepesi temetőben levő családi sírboltban szülei mellé örök nyugalomra helyezni. A koporsót a család összes tagjai elkísérték.

— **Követésre méltó példa.** A Szabadkai Szabad Lyceum-Egyesület alapító tagjai sorát ma egy fiatal népiskolai tanítónak, Csuczy Bélának belépése gyarapította. Jól esik regisztrálnunk e hirt, mert ebből látjuk, minő előzékenységgel néznek társadalmunk kebelében a mi első pénteken este a nagy világ elé lépő kulturális és irodalmi egyesületünk elé. Ez a fiatal, nagyműveltségű tanító nem sajnálta áldozatát, csak hogy a Szabad Lyceum-egyesület fennállását előmozdítsa. Az ő finom, ideális lelke élénken átérezte, hogy erre Szabadkán égető nagy szükség van, s nagy hibát követnek el azok, kik ezen intézmény mellett közömbösen haladnak el. Az ő lelkes példája bizonyára vonzó lesz abban a nagy művelt körben, hol a kulturát szeretik, de a kulturának szabadkai exponensére még nem gondoltak. Itt közöljük még az újabb pártoló tagok neveit: Emmanuel Győző, Emmanuel Győzőné, Eperjessy Béláné, özv. dr. Váli Gézáné, ifj. dr. Milkó Izidor, özv. Vukovich Gáborné szül. bajsai Vojnich Sárika, Szegheő A. Fülöp m. kir. posta-felügyelő. Az előadásokat falragaszok is fogják hirdetni; családtagok és tanulók jegyei 20 fillér és rendes belépőjegyek 50 fillér. Kaphatók Kunetztestvérek, Taussig Vilmos, Sugár Béla, Heumann Mor üzleteiben és a nagy tőzsdében.

— **Eljegyzés.** *Szigethy* István, m. á. v. művezető Kolozsvárról, eljegyezte *Borza* Flóra kisasszonyt, Borza Antal szabadkai raktárnok leányát.

— **A Kereskedő-Ifjak Társulata** ez évi farsangi mulatságát március hó 4-én fogja megtartani a Kereskedelmi Egyesület termeiben. — A táncmulatság előtt *Zerkovits* Emil fővárosi kereskedelmi szakiró fog felolvasást tartani. A bálkozó közönség érdeklődése, mint már évtizedek óta bizonyára ez alkalommal is fényes sikert fog biztosítani a derék egyesületnek, amelynek vezetői ügybuzgóságukkal méltán veszik fel a versenyt városunk hasonló egyesületeivel.

— **Szülőtelepítők figyelmébe.** A város tulajdonát képező kebeliai földekből a közgyűlés jóváhagyásával nagyobb területet február hó első napjaiban árverés útján lánconként szülőtelepítés céljaira el fognak adni. És pedig a Katancsics járási közlegelőből 252 láncc 1500 négyszög ölet, a szkenderjárasi csöszháztól északra a Székely Lukács és Deutsch és társai tulajdonát képező szőlők előtt elboruló erdőterületből pedig 45 láncc 750 négyszög ölet február hó 14 től kezdődőleg.

— **Megcáfolt eljegyzési hír.** A Zombor és Vidéke után megirtuk, hogy Patek A. Béla ur eljegyezte szintársulatunk tagját, Bródy Irénke kisasszonyt. Bródy Irénkét betegsége akadályozta eddig, hogy e hirt megcáfolja; ma felkért bennünket, hogy a hír valótlanságát jelentsük ki.

— **Garázda loalkusz.** Nagy riadalmat okozott tegnap este 9 óra tájban egy garázda loalkusz, aki a Nemzeti Kaszinó előtti téren levő Milassin-féle gyógyszerárba beállított és a kiszolgáló alkalmazottól valami mérget kért, amelyet azonban

orvosi rendelet nélkül a gyógyszer-tárban sem szabad kiszolgálni. A tagadó válasza óriási lármát csapott az alkalmatlan látogató, akiről később kitűnt, hogy Zvekán Jánosnak hívják. Fölkapta az asztalon levő tintatartót és a menekülő alkalmazzott fejéhez vágta, azután pedig bevverte az ablakokat, és minden törhetőt, amit csak meglátott, a földhöz csapott. Az előhívott rendőrök végre meglekeztek és a rendőrség foghelyiségébe szállították.

— **Sikárverés.** A városháza udvarán pénteken délután 2 óraker elárverezik a város tulajdonát képező összegyűjtött sikárt, amelyet bűnjelként foglaltak le a sikárgyökér ásóktól. Az elárverezendő sigárgyökér mintegy nyolc-tíz méter-mázsányi.

— **Lóállomány összeírása.** A szabadkai lóállomány összeírását, mint minden évben, az idén is a város gazdasági ügyosztályában eszközlik. Az összes lótulajdonosok kötelesek birság terhe alatt a tulajdonukban levő lovak, kocsik és szekerek számát bejelenteni. Az összeírás tíz nap óta folyik és bezárólag február hó 2-ig fog tartani.

— **Csaló könyöradománygyűjtő.** A miskolci rendőrségtől érkezett figyelmeztetés rendőrségünkhöz, hogy egy magát Kiss Lajos ág. ev. lelkésznek nevező könyöradománygyűjtő járja be az országot, akinek Zelenka püspök aláírásával és pecsétjével ellátott hamis bizonyítvány van a birtokában. A raffinált szélhámos északamerikai hittérítőnek adja ki magát és ezen minőségében már sok hiszekegy embertől csalt ki nagyobb összegű adományokat. Fölhívjuk rá a jótékony közönség figyelmét.

— **A cseléd ruhája.** Mindenkit érdekel az a döntés, amelylyel a közigazgatási bíróság utóbb a gazdának a cseléd holmijaira vonatkozó visszatartási jogát szabályozza. Azt mondja az ítélet, hogy a gazda visszatartási joga a cseléd ruhanevére ki nem terjeszthető. De tovább megy a döntés. Azt is kimondja, hogy a gazda polgári per útján érvényesítheti csak a kártérítést, ami azt jelenti, hogy a kár értékét a cseléd béréből önkezüleg le nem vonhatja.

— **Hamis ötkoronások.** A székesfehérvári rendőrség felhívta a helybeli rendőrség figyelmét, hogy az utóbbi időben nagyobb mennyiségű alumíniumból készült hamis ötkoronás került forgalomba. A megtévesztésig hű utánzatok 1900. évi veretel vannak ellátva.

— **Megvesztett tehén.** Eddig nagyobb részt csak kutyákról hallottunk eféle híreket. Hát ez nem privilégium a derék házörzőknek. Csataalja bács megyei községben Sujer János parasztagdának megbetegedett a tehene. Feleségestül s két fiával gyógyítani kezdték. Szájába öntöttek mindenféle háziszert. Közben megsérültek kezükön s a tehén elhullott. Az állatorvos megállapította, hogy a tehén veszett volt, miért is az egész családod felszállították a Pasteur-kórházba gyógykezelés végett.

— **Elvesztett bois.** Tegnap, hétfőn este, a színházról a Deák-utcáig egy selyemmel bélelt fekete bois elvesztett. A becsületes megtaláló jutalomban részesül.

— **Rendőri hírek.** Rosenfeld helybeli lókereskedőtől tegnapelőtt este ismeretlen tettes két darab lópokrócot elloptak. — Szeged alsó-

tanyájáról két ismeretlen kőborcigány két lovat és cifra festésű kocsit, továbbá ugyanezen tettesek Szalay palicsi kézbesítőtől egy pár lószerszámot elloptak.

Kereskedelmi és ipar-kamaránkból.

A szegedi kereskedelmi és ipar-kamara tegnap tartotta meg e havi teljes ülését, melyről a következő tudósítást közöljük:

Az elnöki jelentés után Gál Kálmán beltag indítványára kimondta a kamara, hogy kérni fogja, — mikép a szegedi és az ehhez közelfekvő Szatymaz, Központ, Kamarás, Királyhalom, stb. állomások közötti forgalomban kedvezményes áru utazási jegyfüzetek adassanak ki.

Tudomásul vette a teljes ülés a kereskedelemügyi miniszter leiratát, melylyel közli, hogy az ipari munkások szorgalmának és alkalmaztatásuk elismerésére rendszeresített 100 koronás jutalmak közül ötöt adományozott a szegedi kerületnek a még 1903. évben kihirdetett pályázaton résztvevő munkásainak.

Sziics Ödön bajai gépgyáros kérelme folytán fölterjesztést határozott el a kamara, hogy a vidéki kereskedelem fejlesztése érdekében oly vasuti bérletjegyek adassanak ki, amelyek csak valamely körzetben kijelölt utvonalon érvényesek és olcsóbbak, mint a Máv. egész vonalán érvényes mostani bérletjegyek.

Véleményt szolgáltatott a kamara **Torosa és Mozsor** községeknek a hetivásárjaikra állatfölhajtás megengedését kérő folyamodásairól, **Baja** város vásárrendtartási szabályrendeletéről, **Szentes** város helypénzszedési díjazásáról és **Szabadka** város kövezetvámszedési jogának meghosszabbításáról.

Jelentést tett az elnökség, hogy a földmivelésügyi miniszter 1500 korona segélyt engedélyezett gyékényfonó nyersanyagoknak a kerület háziiparosai között való ingyenes kiosztás céljából és hogy a kamara a segélyakció kivitelében az előre megállapított program szerint közreműködött.

Pártolta a kamara a brassói társ-kamarának az utlevélügy tárgyában, a pozsonyi kamarának az adókvető bizottságok összeállítására és az államvasutak igazgatási szervezetének módosítására alkalmából tett fölterjesztéseiket.

A szegedi ipartestület azon kérését, hogy a Szegeden tervezett munkaközvetítő intézet fölállítását sürgesse meg a kamara, teljes ülés mellőzi, mert csak alig néhány hónap előtt tett a kamara e tárgyban sürgető lépéseket.

Reitzer Lipót szegedi kereskedő új táviratúrlapok alkalmazása érdekében kér fölterjesztést tenni. A teljes ülés mellőzte a kérés fölterjesztését, mert ily úrlapok már forgalomban vannak és használatnak.

Jelentést tett még az elnökség a kerületben 1904. év folyamán tartott 6 ipari tanfolyam eredményeiről és végül segélyt szavazott meg a teljes ülés a szegedi nőipariskola főtartási költségeire és a szegedi kereskedő tanonciskola szegénysorsu tanulóinak ingyen könyvekkel való ellátására.

SZÍNHÁZ.

Pethes Imre vendégszereplése. Két művészi élvezettel teli estét biz-

tosított Pesti Ihsz Lajos színigazgatónk a színházat látogató közönségnek. A Nemzeti Színház nagy művészet, Pethes Imrét nyerte meg két esti vendégszereplésre. Először ma lépett fel, másodsor holnap szerdán este fog fellépni az Egyenlőség című színműben.

Katonák vasuti szerencsétlensége.

— Saját tudósítónktól. —
Budapest, 1905. január 31.

Egy lemergi távirat alapján a mai reggeli lapok már megírták, hogy a Magyarországból katonákat szállító katonai vonat baleset érte és hogy több katonára súlyos sérüléseket szenvedett.

Lembergi tudósítónk jelentése szerint ez a vasuti szerencsétlenség sokkal nagyobb szabású, mint első pillanatban hinni lehetett.

Lemberg, jan. 31.

Magyarországból egy 55 kocsiból álló vonat hozta haza a katonákat és lovakat (ulánusok), kiket a választási rend fentartására rendelték volt Magyarországra.

Kroszciénka és Chyrov között, hibás váltóállítás következtében a vonat négy kocsija kisiklott, felborult, a következő kocsi fölérte a torlódtak és a 11-es számú kocsit teljesen szétyomták.

Óriási jajveszékölés, segítségért kiáltás, halálhörgés, a lovak nyerítése rémséges kaósszá egyesült.

Kroszciénkából haladéktalanul segélyvonatot küldtek.

Hat haláleset, számos súlyos és számtalan könnyű sérülést konstataáltak. Hivatalos jelentést még nem adtak ki és a részleteket titokban tartják.

Egész szakaszra való ló lett szolgálatképtelenné, sokat ott a helyszínen kellett agyonlőni.

TAVIRATOK

Nagy postarablás.

Budapest, jan. 31. **Zilahról** táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: A zilahi adóhivatal két kasszáját az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek feltörték s 70.000 koronát elraboltak; a pénzszekrényekben elhelyezett takarékkönyvecskéket és hagyatéki drágaságokat nem vitték el. A tettesek, akik valószínűleg utazó betörők, úgy követték el a rablást, hogy a kasszák zárait a fedőréssz körül kivágták. Jóllehet az adóhivatal egy külső utcáról a kerten át megközelíthető, katonai őrséget nem rendszereztek.

Luppa Péter sirját kirabol-ták.

Budapest, jan. 31. A pomázi temetőben ma Luppa Péter néhai országgyűlési képviselő sirját eddig ismeretlen tettesek felbontották, a koporsót kiemelték belőle, aztán miután a hullát átkutatták, eltávoztak anélkül, hogy a koporsót visszahelyezték volna. A vizsgálat eddig annyit eredményezett, hogy a sirrablók nem vihettek el semmit mert a volt képviselővel semmiféle érték-tárgyat el nem temettek.

Választás Miskolcon és Szászsebesen.

Budapest, jan. 31. Miskolcon a választás este fél 8 óraker véget ért. Tiszára 401, Bizonyra 533 szavazott, tehát Bizonyt 132 szótöbbséggel megválasztották. Szászsebesen Hieronymi győzött.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A féltékeny hitestárs.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Fülöp Sándor helybeli vásosi utbiztos múlt év szeptember 7-én bizalmas találkozón volt egyik barátjánője társaságában, de ezuttal rajta vesztett, mert felesége, aki alapos féltékenységeknek már több ízben tanujelét adta, kileste a kedvező alkalmat és kicsapongó férjét a kellő időben leleplezte.

A féltékeny hitestárs, aki különben is rendkívül hevülékeny természetű és ez alkalomra szeszes ital élvezetéből is fokozta bátorságát, elkese-redettségében revolvert rántott és azzal hűtlen férjére lőtt. Szerencsére a golyó Fülöpben nem tett nagyobb kárt, mert a zsebében levő két jegyzőkönyv papírlapjain hatolt keresztül és így csak jelentéktelenebb horzsolást okozott. Ezután még egy lövést akart az asszony ellene intézni, de ebben férje megakadályozta.

A szabadkai esküdtbírószág ma tárgyalta Fülöpné bűnügyét dr. Polgár József elnöklelte alatt. Szavazó bírák Marián Miklós és Strelicky Antal voltak. A vádhatóságot dr. Eperjessy Béla kir. ügyész képviselte, vádlottat dr. Piller Arthur ügyvéd védte. Esküdtékül kisorsoltattak: Péricsics Péter Boholy Imre, Lendvay Mihály, Reiter Károly, Keller István, Kádár György, Angeli Henrik, Masa Antal, Létmányi Mihály, Terzin József, Suga Béla, Rómics Pál, póttag Kunetz Ignác.

A sértett férj, aki időközben kibékült feleségével és most ismét békés egyetortésben élnek, nem jelent meg a tárgyaláson és előzőleg kijelentette, hogy vallomást tenni nem hajlandó.

Vádlott kihallgatása folyamán azzal védekezett, hogy önvédelemből emelt fegyvert férje ellen, aki előzőleg tetteleg bántalmazta, ez azonban a tanúk vallomásából nem nyert beigazolást.

A vádhatóság képviselője bár a vádlott megbüntetését kéri, a legenyhébb büntetés alkalmazását kéri, a dult házasi élet izgalmában kimerült vádlottra, akinek bűnösségét számos körülmény enyhíti.

Az esküdték verdiktjükből erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés kísérletében mondták ki vádlottat bűnösnek, minek alapján az esküdtbírószág egy havi fogház-büntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

REGÉNY CSARNOK.

A SÖTÉT TITOK.

32.

— És te, amióta a házába jársz, semmit sem fedeztél föl?

— Semmit. A könyvei teljesen rendben vannak. Ha a bíróság behatol hozzá, semmi gyanusát sem talál. A legkitanultabb gonosztevővel van dolgunk és hogy célhoz jussunk az ő saját fegyvereivel kell levernünk.

— Mit akarsz ezzel mondani?

— Ugy cselekszik mint a tolvaj és rabló, vele szemben nekünk is mint a tolvajoknak és rablóknak kell eljárunk. Akarsz segíteni?

— Tudod-e, hogy minket is tolvajoknak, rablóknak fognak tartani, ha meglepnék? Azután meg üzlet-helyiségei mindig csukva vannak. Hogyan hatolhatunk be észrevétlenül?

— Egyszerűen kinyitjuk az ajtó-

kat. Valahányszor nála voltam, a kulcsokról viaszlenyomatokat készítettem. Van egy lakatos ismerősöm, aki megcsinálja a kulcsokat és akinek a hallgatására számíthatunk. Ejjel behatolunk az üzletébe és ha senki sem vesz bennünket észre, akkor biztonságban vagyunk. Ott azután tetszésünk szerint kutathatjuk át ennek a gazembernek a rejtett fiókjait.

— Jól van, veled megyek, szólta Róbert. Egyszer már közelebb kell érünk célunkhoz, hogy visszaadjuk barátaink b. Idogságát és nyugalma.

Néhány nappal később Henry közölte barátjával, hogy a szükséges kulcsok elkészültek. Vacsora után, tizenegy óra felé elindultak. Társalgás közben értek Klimpson utcájába, amely, mint azt Henry előre számította, teljesen néptelen volt. Két rendőr lépkedett a járdán. Mikor ezek a sarkon befordultak, Henry gyorsan kinyitotta az üzlet ajtaját, amelybe Róberttel együtt észrevétlenül lopózkodtak be.

Egy pillanattal később az ajtó ismét be volt csukva. Azután óvatosan mentek föl a csigalépcsőn.

Henry alaposan tanulmányozta a helyiséget és így Klimpson irodájának minden zugát ismerte. Kísérőjét habozás nélkül vezette.

— Mindent, ami közvetlenül kerül szemünk elé, érintetlenül hagyhatunk szólta Henry. Ez rendben van. Inkább a falakat kutasd nem látsz e hasadékot, vagy rejtett ajtót, mert most ilyesmire kell figyelmünket fordítanunk.

— Át nézted már ezt a szekrényt? — Igen, nincs benne semmi érdekes. A gazembernek lesz még másik szekrénye is. Hol, ezt nehéz lesz megmondani. Értékpapírjainak legnagyobb részét ebben a szekrényben láttam, de Metropolitan Railway részvényeknek még csak a nyomára sem akadtam.

— Itt van valami, folytatta, próbáljuk meg a kulcsainkat.

Hasztalanul iparkodtak kinyitni a zárt, mert egyik kulcsuk sem illett bele. Kis kulcslyuk volt, amely azonban oly ügyesen illett a falszőnyeg ábráihoz, hogy még a leggyakorlottabb szem sem vehette észre.

— Még egyszer el kell jönnünk, mondá Henry, ha megtaláltuk a kellő eszközt.

Csalódás vett erőt a két férfin. Henryben az a hit támadt, hogy amit keresnek e zár mögött van. Azt is gondolta, hogy holnap talán már elszalasztották a kedvező alkalmat.

— Itt van a levelezése, szólalt meg Robert, nagy csomagot húzva elő Klimpson íróasztalának fiókjából.

E pillanatban mintha léptek zaját hallották volna a lépcsőn. Meglepődve tekintettek egymásra. Helyzetük, ha meglepik őket, rettenetes volt. Henry akaratlanul kapott revolveréhez.

Meg kell győződnünk, szólta néhány másodpernyi várakozás után. Azután felvette lámpáját és Róberttől kísértetve a csigalépcsőig ment és le világított.

— Semmi. A zaj az utcáról hallatszott föl. Nyugodtan visszatérhetünk.

A szobában folytatták kutatásukat. Robert Klimpson levelei között lapozgatott és különösen indiai levelezéseibe mélyedt. Most felkiáltott:

— Itt van egy kalkuttai levél, valami Smithwork mestertől. Kérlek olvasd el.

Henry átfutotta a tartalmát és elsápadt. Azután hangosan olvasta:

„Kedves Klimpsonom!
Boldognak érzem magamat, hogy

visszafizethetem önnek azon összeget, melyet valamikor szíves volt rendelkezésemre bocsátani. Kitűnő vállalkozásaim révén sikerült, hogy mellékelve, különféle értékpapírokban küldjek önnek százötvenezer dollárt. Az értékpapírok jegyzékét a másik oldalon találja meg.

Fogadja köszönetem nyilvánítása mellett barátságom és nagyrabecsülésem kifejezését. Smithwork.“

Folytköv.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K

Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

Hirdetmény

a hadmentességi díj alá tartozó egyének által teendő bejelentések tárgyában.

1905 évi március hóban tartozik az, ki:

1. mint hadiszolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;
2. mint fegyveres szolgálata alkalmatlan, fegyverképtelenség nyilváníttatott;

3. a katonaszolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, mely őt keresésképtelenné nem tette, s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;

4. az 1868. XI. t. c. alapján mint családfentartó fentmentett és az 1889. évi VI. t. c. életbelépte után is bármely okból fel nem avatott;

5. külföldre költözési engedélyt nyert és hadmentességi díjfizetése még tart, ama község előljáróságánál (városi adóhivatalánál) hol állandóan tartózkodik, — az e célra szolgáló nyomtatványon:

a) polgári állását;
b) lakását;
c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;

d) azt a évet, melytől fogva a felmentés számítandó, bejelenteni és

e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző évben állandó lakhelyén, esetleg más községekben is kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutatni.

Ezen kívül tartozik:
f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t. cikk 20. §-a értelmében a kirovandó hadmentességi díj három, egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október hó 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t. c. 4. §-nak 3-ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azon díjköteleseknek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval megróva nincsenek, megengedtetik, hogy a községi előljáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén, — vallomásukat ugyanott tollba mondassák, de ha tenni ezt elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Kelt Szabadkán, 1905. évi február hóban.

Városi adóhivatal.

Nyomatott a kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

Tüzifa árverés.

Vasárnap vagyis február hó 5-én délután 2 órakor a majsai szőlők közti u. n. Vojnics Alajosné-féle erdőterületemen

120 öl fa

(tuskó, gyökér) árverésen eladatni fog.

Dr. Pleszkovics Lukács.

Nedves lakások = szárazzá tétele

az ember legdrágább kincsének — az egészség megóvása szempontjából — elengedhetetlen szükség. De csakis

természetes asphalttal

érhetjük el biztosan a célt; minden egyéb anyag alkalmazása költséges hiábavaló kísérletezésnek bizonyul! Megrendeléseket elfogad és jótállás mellett pontosan teljesít a vidéken is

KARSAI BERTALAN

a Magyar asfalt részvénytársaság képviselője

— SZABADKÁN. —

E vállal mindenféle asfalt-burkolat készítését.

A KATONA-féle Növényesszencia-Fluid egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb HÁZI GYÓGYSZEREKNEK.

Páratlan!! Nélkülözhetetlen!!

Tessék egy próbát tenni, s mindenki meg fog győződni az egyedül valódi, s évek óta forgalomban levő KATONA-féle jó illatú, igaz Növényesszencia-Fluidról „K. A.” védjeggyel, annak győgyerejéről és hatásáról.

Valódi KATONA-féle

„K. A.” Növényesszencia-Fluid

nek egyetlen magyar családnál sem szabadán hiányozni és hogy ezen kellemes illatú fluidot a legszegényebb is megszerezhesse magának, az árak oly olcsón vannak szabva, miszerint

1 próba-üveg 20 kr. = 40 fi lér.

12 üveg 4 kor. postadíjjal együtt.

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid teljesen és biztosan gyógyít minden gyengeségben, étvágyt hiányában

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid megszünteti a gyomor és hasg reszt, gyomorrendetlenségnek minden nemét.

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid kitűnő szer savanyu felbőfögés, veseégés, fejszédülés ellen. Eltávolít gyorsan sárgaságot, váltólázat, hideglelést, vérzavart és ájulást.

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid megszünteti a szivazorúást, légzési zavart, fülzugást, fogfájást, a száj rossz szagát, kólika mellfájdalom, tüdőbántalmak és vérszegénység ellen. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a testi erő fokozódását, a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszer megerősíti. Pontos használati utasítás mellékelve van!! Mint külszer „KATONA-féle Fluid“ éven ismeretes, igazán népszerű házi szer, már több mint 20 év óta fájdalomcsillapító bedörzsölésnek fényesen bizonyult közvényűnél, eszűnél, tagszaggyatásnál, stb.-nél. — A föld összes országaiban nagy elterjedésnek örvend és biztos hatásánál fogva oly elismerésre talált, hogy minden betegnek bátran ajánlható! — — — Utasítás mellékelve!

Minden megrendelés pontosan címzendő csak: KATONA ÁGOSTON

gyógyszertára a Szent Háromsághoz, SZABADKÁN,

VIII. kör Csernovics-utca.

Budapest: Török József gyógyszer-tára, Király-utca.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vasnag botlókól 6 fillér. Lerkisebb hirdetés 30 fillér

Mindenki vásároljon az Antikváriumban: Képes könyvek, ajándék könyvek, képes levelezőlapok drbja 1 kr levél papírok, emlék könyvek bámulatos olcsón az Antikvárium Szabadkán Petőfi u. 88 sz. Blum háza gymnasium átellenében. Kölcsonkönyvtár havi 30 kr. díj. Hangjegyek, könyvek használtak étetnek és eladtnak.

Három havi helyettesítés céljából okleveles r. kath. tanítót keresek Oklevél másolattal és a fizetési igény megjelölésével ellátott ajánlatokat sürgősen kérem címe-re küldeni: Fehér Károly taurtó, Péterréve. (Bács megye.)

Lakás változás. Özv. Hamburger születésű lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb Illés Antal ur házába helyezte át.

Nevelő állást keres csakis előkelő családnál egy evő fő, ki német, magyar, francia nyelvből is ad oktatást Cim a kiadóban.

Jó házból való fiú tanoncúl felvétetik Jellinek József faszobrász a gázgyárral szemben.

Egy csinosan batorozott külön bejárta alkoszoba, villany világítással a Kossuth-utcaiban azonnal kiadó.

Landau Lázár

táncziskolája

Szabadkán.

Van szerencsém a n. é. község b. tudomására hozni, hogy vidéki utazásomból hazatértem és a Hungária-szállodában levő

táncziskolámat

személyesen fogom vezetni, hol a legkülönbözőbb és legújabb táncok kerülnek bemutatásra.

Beiratkozni minden este lehet.

Tisztelettel

Landau Lázár.

Olesó eseh ágytöll!

5 kiló uj, sötés fosztott K 9.60. Jobb, fehér, dunnalgy, fosztott K 12.—, K 24.—. Hófehér, dunnalgy fosztott K 30.—, K 36.—. Széküldés bérmentve utánvétellel. Kicsérelés és visszaküldés a postadíj megtérítése ellen, megengedve.

Benédikt Sachsel, Lobes 155.

Posta Pilsen, Csehország.

Alapos oktatást ad Zongorajáték, továbbá magyar, német, franczia

és latin nyelvtanból egy e téren több mint 30 évi gyakorlattal bíró egyén.

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban kapható.